

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 4 Europeanisering en individualisering

17 maximumscore 4

- Kenmerken van sociale uitsluiting zijn (twee van de volgende): 2
  - onvoldoende sociale en politieke participatie (zoals politieke desinteresse, sociaal isolement)
  - onvoldoende normatieve integratie (onvoldoende naleving van de gangbare waarden en normen in de samenleving)
  - niet goed kunnen voorzien in elementaire levensbehoeften, een tekort aan materiële goederen
  - onvoldoende toegang tot sociale grondrechten (onderwijs, huisvesting, gezondheidszorg, veiligheid, enz.)

per juist kenmerk 1

- Voorbeelden van een juiste uitleg (twee van de volgende): 2
  - Draagvlak blijkt onder andere uit deelname aan bijvoorbeeld Europese verkiezingen. Het eerstgenoemde kenmerk van sociale uitsluiting houdt in dat er onvoldoende politieke participatie is en dat betekent dus onvoldoende draagvlak.
  - Een kenmerk van sociale uitsluiting is onvoldoende normatieve integratie. Als mensen het idee hebben dat door de Europese samenwerking er meer migranten komen die zich niet gedragen overeenkomstig de heersende waarden en normen (zodat er sprake is van gebrekkige normatieve integratie) dan kan dat als gevolg hebben dat het draagvlak voor Europese samenwerking vermindert.
  - De laatste twee kenmerken kunnen ertoe leiden dat mensen een zondebok gaan zoeken. Dat zou bijvoorbeeld de Europese Unie kunnen zijn die dan gezien wordt als de instantie die er verantwoordelijk voor is dat Nederlands geld naar landen zoals Griekenland gaat en niet in eigen land aan armoedebestrijding besteed wordt.

per juiste uitleg 1

18 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord:

- Europeanisering kan tot gevolg hebben dat werkgelegenheid (door relatief hoge loonkosten hier) naar het buitenland verdwijnt 1
- De ontwikkeling naar een postindustriële samenleving maakt dat een bepaald soort werkgelegenheid, met name werk waarvoor minder opleiding vereist is, uit een land als Nederland verdwijnt: uitbreiding van de dienstensector maakt dat het belang van een hogere opleiding voor het vinden van werk toeneemt 1

Vraag	Antwoord	Scores
19	maximumscore 3 Voorbeeld van een juist antwoord: <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="320 432 1364 539">• Een gevolg van individualisering is dat mensen zich minder binden aan organisaties waaronder de vakbonden. / De organisatiegraad van de vakbonden neemt af <li data-bbox="320 546 1364 618">• De vakbonden vertegenwoordigen nu minder leden terwijl dat hun belangrijkste machtsbron is <li data-bbox="320 624 1364 732">• Conclusie: ze staan daardoor minder sterk tegenover de werkgevers en hebben dus minder mogelijkheden om de belangen van werknemers te behartigen	1 1 1